

LBRIS

We know
books

Ministerul Educației

Marius-Cristian NEACȘU
Veronica REH

Geografie

Manual pentru
clasa a IV-a

EDITURA CD PRESS
www.cdpress.ro

1. Prezentarea realității observabile, cu ajutorul terminologiei generale și specifice
2. Utilizarea elementelor semnificative din matematică, științele naturii și disciplinele sociale, în înțelegerea realității înconjurătoare
3. Relaționarea realității înconjurătoare cu reprezentarea ei cartografică
4. Dezvoltarea interesului pentru cunoașterea orizontului local, a țării și a lumii contemporane

Competențe specifice

- 1.1. Identificarea unor termeni geografici în texte/contexte/situații de învățare diferite
- 1.2. Precizarea, în cuvinte proprii, a sensului termenilor geografici de bază
- 1.3. Utilizarea termenilor geografici simpli în contexte cunoscute
- 2.1. Aplicarea unor elemente și operații matematice minime în înțelegerea unor situații reale observate
- 2.2. Aplicarea unor elemente și cunoștințe dobândite la alte discipline (științe ale naturii, istorie, științe sociale) în descrierea și explicarea realității înconjurătoare
- 2.3. Identificarea unor fenomene și procese cu caracter geografic din mediul înconjurător al orizontului local, al regiunii, țării și continentului
- 3.1. Identificarea poziției elementelor reprezentate pe hartă
- 3.2. Utilizarea semnelor și a altor reprezentări convenționale
- 3.3. Raportarea corectă a poziției unor elemente pe reprezentările cartografice
- 3.4. Utilizarea unor reprezentări grafice și cartografice simple
- 4.1. Dezvoltarea curiozității de cunoaștere a elementelor geografice caracteristice orizontului local, țării și lumii contemporane
- 4.2. Dobândirea interesului pentru înțelegerea rolului mediului înconjurător pentru viața și activitatea societății
- 4.3. Dezvoltarea interesului pentru cunoașterea și înțelegerea diversității naturale și umane

Competențe specifice

Unități de învățare / Domenii de conținut

Lecții / Conținuturi din programa școlară

Unitatea 1
ORIZONTUL APROPIAT ȘI LOCAL
Elemente de geografie / 8

1.1; 1.2;
2.1; 2.2; 2.3;
3.1; 3.2; 3.3;
3.4;
4.1

Lecția 1. Clasa, școala, cartierul, localitatea / 10
Lecția 2. Orientarea și distanțele în orizontul apropiat / 12
Lecția 3. Planul clasei, al locuinței, școlii, cartierului, localității / 14
Lecția 4. Orizontul, linia orizontului, punctele cardinale / 16
Lecția 5. Hărți ale orizontului local / 18
Lecția 6. Relief, climă, hidrografie, vegetație, faună, soluri / 20
Lecția 7. Populație, așezări, activități ale oamenilor / 22
Lecția 8. Modificări observabile în realitatea înconjurătoare / 24
Lecția 9. Ora, ziua, săptămâna, anul / 26
Lecția 10. Calendarul / 28
Lecția 11. Localitatea natală / 30
Lecția 12. Regiunea înconjurătoare / 32
Lecția 13. De la orizontul local la regiune și țară / 34
Recapitulare. (Auto)Evaluare / 36-37

Unitatea 2
ROMÂNIA
Elemente de geografie generală / 38

1.2; 1.3;
2.2;
3.3; 3.4;
4.1; 4.2

Lecția 1. Limitele și vecinii României / 40
Lecția 2. Relieful României – caracteristici generale / 42
Lecția 3. Principalele trepte de relief ale României / 44
Lecția 4. Clima României / 46
Lecția 5. Apele României / 48
Lecția 6. Dunărea și Marea Neagră / 50
Lecția 7. Vegetația, fauna și solurile României / 52
Lecția 8. Populația României / 54
Lecția 9. Așezările României / 56
Lecția 10. Resursele și activitățile industriale / 58
Lecția 11. Agricultură și principalele produse agricole / 60
Lecția 12. Căile de comunicație / 62
Recapitulare. (Auto)Evaluare / 64-65

Unitatea 3
ROMÂNIA
Elemente de geografie regională / 66

1.3;
2.3;
3.3;
4.1; 4.2

Lecția 1. Munții Carpați / 70
Lecția 2. Dealurile și podișurile / 74
Lecția 3. Câmpiile / 78
Lecția 4. Delta Dunării / 80
Lecția 5. Organizarea administrativă actuală / 88
Lecția 6. Orașul București – caracterizare geografică / 90
Recapitulare. (Auto)Evaluare / 94-95

Unitatea 4
ROMÂNIA ÎN EUROPA ȘI PE GLOB / 96

1.3;
2.2; 2.3;
3.3;
4.1; 4.2; 4.3

Lecția 1. Poziția geografică a României în Europa / 98
Lecția 2. Țările vecine / 100
Lecția 3. Europa – scurtă caracterizare geografică / 104
Lecția 4. Europa și România – elemente comune / 106
Lecția 5. Uniunea Europeană / 108
Lecția 6. Caracteristici generale ale Terrei / 110
Lecția 7. Continente și oceane / 114
Lecția 8. Terra – o planetă a Sistemului Solar / 116
Recapitulare. (Auto)Evaluare / 120-121

Recapitulare finală / 122-123

(Auto)Evaluare finală / 124-125

INVESTIGAȚIE. Orizontul meu local (Partea I) / **21**

INVESTIGAȚIE. Orizontul meu local (Partea a II-a) / **23**

INVESTIGAȚIE. Localitatea natală / **31**

Fișa *Observ. Apreciez. Evoluez* – Unitatea 1 / **127**

Fișa *Observ. Apreciez. Evoluez* – Unitatea 2 / **127**

ATLAS. Harta marilor unități geografice ale României / **68**

AFLĂ MAI MULT DESPRE... Ramurile Carpaților românești / **72**

AFLĂ MAI MULT DESPRE... Dealurile și podișurile extracarpatice / **76**

PROIECT. Elemente de caracterizare geografică a unei regiuni / **82**

PORTOFOLIU. Caracterizarea geografică a regiunii din jurul orizontului local / **84**

ATLAS. Harta administrativă a României / **86**

PORTOFOLIU. Caracterizarea geografică a județului și a localității natale / **92**

Fișa *Observ. Apreciez. Evoluez* – Unitatea 3 / **127**

ATLAS. Harta statelor Europei / **102**

ATLAS. Continentele și oceanele Terrei / **112**

ATLAS. Planiglobul – imaginea Terrei / **118**

Fișa *Observ. Apreciez. Evoluez* – Unitatea 4 / **127**

Fișa *Observ. Apreciez. Evoluez* / **127**

A. Orizontul apropiat

B. Orizontul local

C. Caracteristici observabile ale orizontului local

D. Modificări observabile și repere de timp

E. De la orizontul local la țară

A. Limitele și vecinii

B. Relieful: caracteristici generale și trepte de relief

C. Clima, apele, vegetația, fauna și solurile

D. Locuitorii și așezările omenești

E. Activitățile economice

A. Marile unități geografice
ale României – caracteristici generale

B. Caracteristici geografice ale regiunii
în care este situat orizontul local

C. Organizarea administrativă a României

A. România în Europa

B. Europa – un continent al planetei

C. Terra – planeta noastră

D. Terra – o planetă a Sistemului Solar

Orizontul apropiat și local

Elemente de geografie

PLANUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE

A. ORIZONTUL APROPIAT

Lecția 1. **Clasa, școala, cartierul, localitatea**

Lecția 2. **Orientarea și distanțele în orizontul apropiat**

Lecția 3. **Planul clasei, al locuinței, școlii, cartierului, localității**

B. ORIZONTUL LOCAL

Lecția 4. **Orizontul, linia orizontului, punctele cardinale**

Lecția 5. **Hărți ale orizontului local**

C. CARACTERISTICI OBSERVABILE ALE ORIZONTULUI LOCAL

Lecția 6. **Relief, climă, hidrografie, vegetație, faună, soluri**

INVESTIGAȚIE. **Orizontul meu local (partea I)**

Lecția 7. **Populație, așezări, activități ale oamenilor**

INVESTIGAȚIE. **Orizontul meu local (partea a II-a)**

D. MODIFICĂRI OBSERVABILE ȘI REPERE DE TIMP

Lecția 8. **Modificări observabile în realitatea înconjurătoare**

Lecția 9. **Ora, ziua, săptămâna, anul**

Lecția 10. **Calendarul**

E. DE LA ORIZONTUL LOCAL LA ȚARĂ

Lecția 11. **Localitatea natală**

INVESTIGAȚIE. **Localitatea natală**

Lecția 12. **Regiunea înconjurătoare**

Lecția 13. **De la orizontul local la regiune și țară**

RECAPITULARE
(AUTO)EVALUARE

Cuvinte-cheie
orizont apropiat,
orizont local,
linia orizontului,
orientare,
plan,
hartă,
puncte cardinale

Ce vei ști să faci?

- Să localizezi elemente din orizontul apropiat cu ajutorul unor repere și al punctelor cardinale.
- Să realizezi planuri ale clasei și ale școlii, utilizând forme geometrice simple.
- Să identifici modificări geografice observabile în realitatea înconjurătoare și să le corelezi cu intervale cunoscute de timp.
- Să citești și să înțelegi semne și reprezentări convenționale utilizate pe hărți ale orizontului local, ale localității și ale regiunii.

Acesta este **primul manual de Geografie** din viața ta. Acum te întâlnești cu o „regină” a științelor, GEOGRAFIA, care îți va dezvălui din minunăția tainelor naturii și ale oamenilor și te va învăța să faci pași siguri pe Terra, planeta noastră.

Pentru început **vei învăța** cum să observi ceea ce ne înconjoară și cum să te orientezi în spațiul geografic. Să nu uiți că geograful își pun, cel mai adesea, două întrebări: **unde și de ce?** Apoi **vei descoperi** frumusețea țării noastre. Vei afla lucruri deosebite despre natură, despre noi – oamenii care trăim aici – și activitățile noastre.

*

Probabil, unul dintre **primii oameni** de pe Terra a îndrăznit să părăsească comunitatea și să vadă ce este pe celălalt mal al râului sau dincolo de dealul din fața sa. Apoi s-a întors și a început să povestească celorlalți semenii ce a văzut, desenând pe pământ, în țărână, traseul pe care îl făcuse. A fost **prima reprezentare grafică a unei porțiuni din suprafața terestră, prima hartă...** și el, omul care a îndrăznit să treacă râul sau să urce dealul, **primul geograf.** Îndrăznește și tu!

Lecția 1. Clasa, școala, cartierul, localitatea

1

Observ!

În această secțiune voi observa ilustrațiile și voi descoperi o serie de răspunsuri care mă vor ajuta să-mi pregătesc lecția de geografie.

1 Sală de clasă

2 Cartier

- Cum este așezat mobilierul? • Ce alte încăperi se mai află în școală?

Explic!

- De ce mobilierul clasei este așezat într-o anumită ordine?

Concluzionez!

- A.** În fiecare sală de clasă există bănci, scaune, catedră, tablă. În școală se află numeroase clase.
- B.** Pe stradă, clădirile sunt așezate într-o anumită ordine. Una dintre clădirile de pe stradă este școala.

Descopăr!

Localizez!

- Imaginează-ți că locuiești în blocul din figura 2.
- Unde se află școala față de blocul tău?

Descriu!

- Ce observi în imaginile 1 și 2? • Ce clădiri se află în cartierul din imagine? • Ce obiecte se află în clasă?

Clasa (1) reprezintă **locul** unde se desfășoară o parte din activitatea zilnică a fiecărui elev. Ea este un spațiu delimitat, organizat de om, în care obiectele sunt așezate într-o anumită ordine.

Școala reprezintă și ea un spațiu organizat, în care sunt așezate, într-o anumită ordine, sălile de clasă, cancelaria, sala de sport și alte încăperi. Clasa este un element component al școlii.

În fiecare zi, când vin și plec de la școală, o iau pe o anumită stradă și așa ajung acasă. Sunt multe alte străzi și fiecare duce undeva: la locul de joacă, la magazin, la prietenii mei. Deci și locuința, școala, locul de joacă, magazinele, biserica, stația de autobuz, străzile fac parte dintr-un spațiu mai mare, numit **cartier** (2). Și ele sunt aranjate într-o anumită ordine.

Localitatea (3) este un spațiu și mai mare, compus din mai multe cartiere și reprezintă locul unde un om se naște, trăiește, muncește și își desfășoară activitățile zilnice. Într-o localitate putem trăi, călători, petrece vacanța. Aceasta poate fi un oraș sau un sat.

Clasa în care înveți, școala în care se află clasa ta, cartierul în care locuiești și în care se găsește școala, localitatea în care este situat cartierul tău, toate acestea fac parte din **orizontul tău apropiat**.

Orizontul apropiat este spațiul în care trăim, ne desfășurăm activitatea și ne deplasăm în fiecare zi.

3 Localitate

Aplic!

✓ Activitate practică

Construiește din carton clădiri asemănătoare celor din cartierul în care locuiești. Folosește cutii de carton, după modelul de mai jos.

✓ Exerciții

1. Enumeră obiectele din clasa ta.
2. Enumeră obiectivele importante (clădiri reprezentative: școală, muzeu etc.) din cartierul tău.

✓ Joc

Găsește traseul!

Ajută-l pe Valentin (blocul galben) să găsească drumul spre casa Adinei (blocul albastru) din figura 3. După modelul din figura 2, enumerează clădirile/obiectivele importante pe care le întâlnește pe drum.

✓ Joc de rol

Bine ai venit în cartierul nostru!

Formează, în sala de clasă, un cartier cu ajutorul clădirilor confecționate din cutiile de carton. Urmează un traseu și realizează dialoguri cu ceilalți colegi.